

Naročnina: enaletna 25 Din, za
izposojništvo 40 Din.

Uredništvo

Ljubljana, Knežjeva ulica 5. Telefon 800.
3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 12. Telefon
št. 440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon 800. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglaš po tarifi.

JUTRO

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Izdatni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 12. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti: št. 11.842; Praga št. 78.180; Wien
Nr. 108.241.

Obnovitev in poglabitev Male antante

Včeraj so hile v Beogradu obnovljene zvezne pogodbe in obenem podpisana skupna arbitražna pogodba med državami Male antante

Ljubljana, 21. maja.

Beograjska konferenca Male antante je prinesla že v prvem delu pomembne rezultate.

Prijateljska pogodba med vsemi tremi zaveznicami, ki je imela v kratkem poteči, se je obnovila za nadaljnjo dobo. Seveda ni nihče pričakoval česa drugega, zakaj Mala antanta se je bila ta čas tako močno utrdila, da si sploh ni moglo več predstavljati podonavske srednje Evrope ter Balkana brez nje. Lahko se reče, da računa danes vsa Evropa z njenim nadaljnjim obstojem in tako je povsem logično, kratkoročno samo ob sebi umljivo, da se zavezniki in prijateljska pogodba podaljša tudi po prvi desetletnici nacionalne svobode.

Novo je, da se je zavezniki in prijateljska pogodba izpopolnila s posebno arbitražno pogodbo, ki veže vse tri članice. Te vrste pogodbe, po katerih se države zavežejo na nevtralno razsodišče v slučaju medsebojnih sporov, so eden najobčajnejših instrumentov miru v sodobni Evropi. Društvo narodov, v katerega okrilju so se pričele sklepati, je stremelo za tem, da se razširijo na čim večje število držav, ne morda v obliki, da bi se sklepe skupne pogodbe, marveč v obliki regionalnih paktov. Eden takih paktov je tudi razsodiščna pogodba, ki so jo pravkar podpisali diplomatski zastopniki Rumunije, Češkoslovaške in Jugoslavije v Beogradu.

Za moment se ta pakt ne zdi aktualen, zakaj zveza Male antante je tako kompaktna, da bi ne bilo treba misliti na modalitete za reševanje eventualnih medsebojnih sporov. Ali s perspektive splošne evropske situacije bi se moglo smatrati kot nedostatek dejstvo, da države Male antante niso imele med seboj pogodbe tudi glede razsodišča, ki jo imajo vendar mnoge države, tudi take, ki jih niti ne veže tako tesno prijateljstvo. Sedaj je odpravljen tudi ta nedostatek in vse oblike diplomatskih dogovorov, ki so v evropski mednarodni politiki dandanes običajne in zaželeno, so realizirane prav tako v osnovi Male antante.

Sicer poteka beograjska konferenca v običajnem soglasju, kakor naglašajo vsa poročila. V tem ni nikakega oteževanja, zakaj soglasje Male antante je zares popolno. Mednarodna politika v Evropi se v zadnji dobi razvija v smeri, ki potiska v ozadje probleme, tičeče se le ene ali druge države posamezno in v ospredje stopajo zadeve, ki se tičejo Male antante kot celote ali vsaj dveh njenih članic. Povsem logično je, da mora tak razplet vnanje-politične situacije kompaktnost male trojne zveze samo ojačiti. Tako rekoč samo od sebe se razvija, da nastopajo diplomatski predstavniki vseh treh držav skupno v vedno številnejših primerih. S tem se seveda Mala antanta vedno izraziteje uveljavlja v politiki tako na Balkanu kot v podonavski srednji Evropi in v slučajih, ki se tičejo celote kontinenta, n. pr. pred ženevskim forumom.

Prav tako je znamenje napredujoče trdnosti Male antante, da se prijateljstvo in zavezništvo izpopolnjuje tudi v področjih, ki niso neposredno v zvezi z gospodarskimi akcijami. Tudi delo za gospodarsko Malo antanto spada semkaj; rodilo sicer doslej še ni konkretnih rezultatov, ker je akcija šele v pričetku, a je že sedaj znak, kako je maloantantna zveza v skladu z iskrenim razpoloženjem prebivalstva in s stvarnimi interesi vseh treh držav.

Lepe besede, ki jih je izrekel češkoslovaški vnanji minister Beneš pravkar o Mali antanti, točno in iskreno izražajo misli prebivalstva v vseh treh državah. Skeptiki so davno izgubili vso osnovo za svojo skepsko glede obstoja male trojne zveze in morajo priznati, da so se motili. S svojimi stalnimi konferencami predstavljala Mala antanta prav posebno mednarodno organizacijo, zelo živahen aparat, ki tako rekoč avtomatično reagira na pojave v političnem svetu in ostaja s tem zelo gibek instrument naše varnosti v sodobni Evropi.

Aretacije v Zagrebu

Zagreb, 21. maja r. Preko Binkošti je zagrebška policija izvršila ponovne aretacije, da očisti mesto sumljivih elementov. Zlasti na periferiji so policijske straže lexitimirale mnogo ljudi. Kdor se ni mogel zadostno izkazati, je bil aretiran. Že pri prvi raciji v nedeljo je bilo aretiranih 65 oseb, ki se nahajajo v policijskih zaporih in bodo povzročili izgnane iz Zagreba.

Beograd, 21. maja p. O današnjih konferencah zunanjih ministrov Male antante, je bil izdan naslednji službeni komuniké:

»Trije ministri držav Male antante so se sestali danes, 21. maja, dopoldne in popoldne. Nadaljevali in zaključili so razmatranje splošne politične situacije, pri čemer so ugotovili popolno istovetnost svojih pogledov na to situacijo. Posebno so proučili tudi odnose svojih držav do sosednjih držav in konstatirali, da se ti odnosi razvijajo normalno.

Nato so trije ministri, inspirirani po priporočilu Društva narodov, razpravljali o vprašanju splošne pogodbe o miru in arbitraži med svojimi državami. Ta splošna in skupna pogodba za vse tri države je bila podpisana na današnjem popoldanskem sestanku. Ministri so obenem podpisali tudi protokole, s katerimi se podaljšujejo istovetne zvezne pogodbe.

Prihodnji sestanek treh ministrov bo jutri dopoldne ob 10. v ministru zunanjih del.

Pričetek konference

„Zeppelinova“ nesreča zbližuje Francijo in Nemčijo

Preokret v nemškem javnem mnenju glede nezgode zrakoplova Nemce je humanost Francozov popolnoma razorožila

Berlin, 21. maja. be. Nemški tisk z odobravanjem obravnava vabilo doktorja Eckenerja francoskim vojaškim letalcem za polet s »Zeppelinom« in z zadoščenjem beleži, da so Francozi vabilo sprejeli. Nacionalistična glasila, ki so prvotno silno napadala Francijo, sedaj osramočena molče, drugi pa skušajo neljube izjave dr. Eckenerja na naslov Francije pred poletom opravičevati z njegovo veliko nervoznostjo, povdarjajoč, da za njimi gotovo ne tiči nekaka zla misel. Nesreča zrakoplova je razbila led v odnosih med francoskim in nemškim narodom, kajti tudi v Nemčiji izprevidajo treznejši, da so Francozi velik in plemenit narod, ki v trenutku nevarnosti pozabi na vsa nasprotstva ter nesebično pohiti v pomoč bližnjemu, ne glede na hladne odnose. Pripravljenost prihiti na pomoč, ki so jo na Francoskem pokazali uradni krogi in prebivalstvo, je razorožila tudi najbolj zagrizene šoviniste.

Nemci z veseljem beležijo glasove

Italija se približuje Avstriji

Povod za približanje je zborovanje Male antante v Beogradu. Prijateljstvo italijanske vlade v vrašanju kreditov za pomoč Avstriji

Dunaj, 21. maja. Povodom zborovanja Male antante v Beogradu se množe znaki da si Italija prizadeva vzpostaviti boljše odnose z Avstrijo. Pozornost je vzbudila okoliščina, da so naenkrat očividno na višje povelje, ponehali napadi italijanskega tiska na Avstrijo povodom zadnje nogometne tekme na Dunaju, ki je bila Italijane tako strahovito razburila. Presenetljivo je tudi dejstvo, da je »Corriere della Sera« v soboto objavil pompoznen članek o »Avstrijskem problemu«. Članek je nenavadno

ugoden za Avstrijo, kar doslej ni bilo v ravadi v italijanskem tisku. Članek končuje z ugotovitvijo, da je Avstrija dokazala svojo življenjsko sposobnost kljub težavam, ki jih je morala premagati. V zvezi s tem poročajo, da je Italija sprejela tudi svoje dosedanje odklonilno stališče v vrašanju kreditov za podporo Avstriji ter je baje naznanila avstrijski vladi, da pristane k londonskemu sporazumu, ki ureja odplačila teh kreditov.

razvoj prijateljskih odnosov s sovjeti. Pakt Litvinova ne pomeni, da se je Rusija odpovedala Besarabiji, marveč zahteva ureditev tega vrašanja potom plebiscita. Finska bo v kratkem pristala na moskovski pakt, tako da bodo vsi sosedje sovjetske unije vezani na njegova določila.

Rykov je nadalje povdaril prijateljsko razmerje unije do nje azijskih sosedov Japonske, Perzije in Turčije. Govorec o afganskem problemu, je poročeval, naglasil princip sovjetske vlade o nevmešavanju v notranje pri- like Afganistana, vendar je grozeče postopanje basoških tolp prisililo sovjetsko vlado, da je vojaško zavarovala svoje ozemlje. Zaključil je svoje poročilo z ugotovitvijo, da bo sovjetska vlada še nadalje iskala prijateljskih zvez z ostalimi državami, ker pa vladajo v nekaterih državah izrazito sovjetom sovražne tendence, je Rusija prisiljena posvečati veliko pozornost svoji obrambi.

Stalin ostane gospodar položaja

Moskva, 21. maja. mo. Kongres sovjetoj SSSR je izvolil za predsednika osrednjega izvršilnega komiteta sovjetske unije zopet Kalinina, ki opravlja to službo že celo vrsto let. Predsedništvo sveta narodnih komisarjev pa je prešlo od Rykova na Sjevra. Kongres je tedaj v polni meri odobril politiko Stalina in dal desničarski opoziciji popolno nezaupnico.

Moskva, 21. maja. mo. Kongres sovjetoj SSSR je izkazal Stalinu popolno zaupanje države s tem, da je izvolil za predsednika njegovo izvolitev so delegati navdušeno pozdravili, kar priča o velikem ugledu in popularnosti, ki jo uživa Stalin v Rusiji. Opazilo se je, da pri otvoritvi kongresa ni bilo navzočih več članov desničarske opozicije.

Svetozar Pribičević konfiniran

Kakor je javil že »Ponedeljek«, je agencija »Avala« izdala 20. t. m. sledečo službeno objavo:

»G. Svetozar Pribičević, minister v penziji, je pred dvema dnevoma dopotoval iz Zagreba v Beograd.

Zaradi protizakonitih postopkov gospoda Pribičevića je upravnik mesta (policijski direktor) v Beogradu izdal odredbo, ki je bila včeraj sporočena g. Pribičeviću: da se mu določa mesto svobodnega bivališča v Brusu pri Kruševcu.

G. Svetozar Pribičević je v spremstvu svoje hčerke in enega svojih prijateljev včeraj z avtomobilom odpotoval v imenovani kraj.

Velika akcija proti novemu šolskemu zakonu

V Sloveniji je bila organizirana velika protestna akcija proti onim določbam v projektih novih šolskih zakonov, ki se tičejo verouka, prepovedi zasebnih šol, nastavljanja veroučiteljev in zastopstva cerkve v šolskih odborih. Večini občin so bile predložene posebne resolucije, ki so jih župani v največ primerih tudi podpisali. Te resolucije zahtevajo od vlade, naj takega zakona ne predloži kralju, kralja pa pozivajo, naj zakona ne sankcionira. Kakor zatrjuje v škofiji tiskar in izhajajoči »Slovenski list«, je to resolucijo podpisalo okrog tisoč občin v Sloveniji.

Imenovanja in napredovanja v šumarski službi

Beograd, 21. maja. p. Minister za šume je bil sredi sprejet od kralja v avdijenci. Kralj je ob tej p. ki podpisal več ukazov o napredovanju uradnikov šumarske stroke pri vseh direkcijah. Za m rškega nadsvetnika 1/4 pri direkciji šum v Ljubljani sta imenovana Josip Jelačin in Josip Levičnik, za šumarske nadsvetnike 1/5 Fran Jenčič pri s

Naši kraji in ljudje

Prekmursko pismo

Nabori — Romanje na Brezje — Delo za povzdigo

Murska Sobota, v maju. Značilni pojav, ki spremlja nabore po slovenskih pokrajinah, je vriskanje, petje, potem popivanje in ponekod še pretep. Vsega tega je med prekmurškimi fanti malo. Mladenci prihajajo k naboru »sine ira et studio« — brez strahu in brez navdušenja. To ravnodušnost ohranijo tudi tedaj, ko jim napiše pri pregledu zdravnik na prsa z modrim svinčnikom »S« in ko sliši »težka artiljerija; osamnaest meseci«. — Prese- netljivo je, kako veliko je med na videz močnimi in zdravimi kmečkimi fanti nespo- sobnih. Tu se jasno vidi vpliv težkega polj- skega dela v zgodnji mladosti, silne roke, silna ramena, prs pa toliko ko nič.

Največja senzacija zadnjih dni je romanje na Brezje. Romanje so pridile skoraj vse katoliške občine — udeležencev je bilo čisto tisoč — vodil jih je g. prof. Pavlič. Poleg odraslih je šlo tudi precej mladine, zlasti dijakov tukajšnje gimnazije. Romarji so imeli poseben, lepo okrašen vlak, v katerem so se razmestili po svojih farah in ob- činah. Na svojem potovanju so obiskali Ljubljano in najznamenitejše kraje Gorenj- ske. To romanje je za Prekmurje velikega pomena, kajti Prekmurci živijo kljub temu, da ima Slovenska Krajina redni promet z ostalo Slovenijo, vendar preveč izolirano. Ljudstvo pozna Slovence skoro edino po uradnih »prišlekih« in si ustvarja po njih sodbu — večkrat zelo neutemeljeno — tudi o ostalih Slovencih. Oblosti in uradniki pa so za preprosto ljudstvo vedno nekaj zo- pernega in antipatičnega do uradništva prenosa Prekmurci na vse »Slave« (Slovence to- stran Mure). Če se hoče torej doseči zbli- žanje med Slovenci tostran in onstran Mu- re, je treba predvsem ustvariti tesnejše stike med kmečkimi prebivalstvom obeh po- krajaj. Spoznanje rodi ljubezen — za zbli- žanje je storjen s tem velik korak.

Dela se veliko na povzdigi Slovenske Krajine, zlasti Murske Sobotne. Kakor vse kaže, bo uveden reden tranzitni promet z Madžarsko, ki obeta ljudstvu velike koristi. Nadalje so bo vršilo prihodnje dni v Mur- ski Soboti veliko trgovsko zborovanje. So- be po hotelih so že vse rezervirane za udeležence, ki jih bo baje čez dve sto.

Največ skrbi dela Sobočanom gimnazija, ki ji hočejo spet nekaj razredov reducirati.

Gimnazija v Murski Soboti je ogromnega pomena za vso pokrajino, zato upamo, da se bo posrečilo, ohraniti jo popolno.

Slovo Prekmurcev v Ljubljani

Po precej utrudljivi vožnji po Sloveniji, ki pa bo ostala našim romarjem Prekmur- cem z ozirom na vse leto, kar so doživeli pri nas, vendarle v prijetnem spominu, je prišel danes za brate in sestre iz Prek- murja čas slovesa od Ljubljane. Prekmurci so si danes v skupinah ogledali razne za- nimivosti Ljubljane. Bili so na gradu, ogle- dali so si muzej, univerzo in vse, kar jih je zanimalo, nakar so se zbrali po pobo- znostih v cerkvah ob 11.45 na Marijinem trgu, da se poklonijo tudi največjemu sloven- skemu geniju, pesniku-prvaku Prešernu. Ves Marijin trg se je napolnil, kajti svečanemu trenutku je prisostvovala tudi velika množica ljubljancev. Po kratki tempe- ramentni koračnici, ki jo je zaigrala vrta domača godba iz Bogojine, je stopil pred spomenik Prešerna vodja izleta prof. Lojze Pavlič, izjavil je, da je nastopil svečan trenutek, ko pozdravlja spomin našega ge- nija tudi naše ljudstvo iz Slovenske Kraji- ne. Takrat, pred sto leti, ko je spel naš ve- liki pesnik svoj najlepši spev »Krst pri Sa- vici«, je omenil, da »Največ sveta otrokom sliši Slave«. Bile so to krasne besede in opaja nas prelepa zavest, da smo v tem svetu doma tudi mi prekmurški Slovenci. Dalje je naglašal govornik, da hoče in želi narod iz Slovenske Krajine čim več kultu- re in njenih dobrin, zato zahteva, da se mu enkrat za vselej zagotovi v Murski Soboti popolna gimnazija. Slednjič se je govornik zahvalil za presrečni sprejem in povabil ljubljance in druge, da prihitijo na dan 11. avgusta med naš narod v Slovensko Krajino, ki bo tedaj praznoval z raznimi prireditvami 10-letnico osvoboditve.

Nato je sledil razhod. Malo pred 15. pa so se začeli romarji zopet zbirati na Ma- rijinem trgu, odkoder se je razvil sprevod po Miklošičevi cesti na glavni kolodvor. Pri odhodu so ljubljanci svoje mile ro- jake presrečno pozdravljali tako na ulici, ka- kor tudi iz hiš. Posebni vlak z romarji je odšel okrog 15.20 in se je zbralo tudi na kolodvoru dokaj ljudstva, da je še po- slednjič zaklical v pozdrav: Živio Prek- murci, živila Slovenska Krajina!

Žalne manifestacije naše mornarice na Vidu

Na otoku Krku, 19. maja. Spominska svečanost v petek, ki jo je naša vojna mornarica priredila na širokem morju, bo ostala kot najlepša in največja- stnejša komemoracija po vojni. Naše vojno pokopališče na Vidu, sicer samotno in ti- ho, je doživelo nenadejano vstajenje: pri- šla je ogromna množica, da se pokloni mrt- vim junakom.

Bataljon naših mornarjev, vsi oficirji, ča- stna četa grških mornarjev, mornarska god- ba, naša in grška, vse je bilo postavljeno ob pokopališču v enotni vrsti. Vse čete so pozdrav

Domače vesti

* **Univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani.** »Službene Novine« od 20. t. m. objavljajo ukaz, s katerim je odredil Nj. Vel. kralj, da se imenuje ljubljanska univerza odslej univerza kralja Aleksandra I. v Ljubljani.

* **Odlikovanje.** Na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev sta odlikovana z zlato medaljo za državljanske zasluge Anton Legiša, okoliški nadzornik državne varnostne straže, in Josip Zavadnik, policijski stražnik — oba pri policijski direkciji v Ljubljani.

* **Izpremembe v naši vojski.** Imenovani so: pehotna podpolkovnika Milan Majcen in Jurij Martinčič za polkovnika; artiljerijski podpolkovnik Ljudevit Kozel za polkovnika; inženjerski podpolkovnik Evgen Mozetič za polkovnika; kapetan ekonomske stroke Mirko Vilfan za majorja; kapetan sanitetne stroke dr. Miroslav Puher za majorja; podpolkovnik veterinarske stroke dr. Ivan Keber za polkovnika; kapetan sodne stroke dr. Anton Marčič za majorja; v vojni mornarici pa: Josip Pretnar za ekonomskega polkovnika, Jurij Pregel za administrativnega majorja, Bogumil Došek za inženjerskega majorja in narednik Anton Komel za inženjerskega podporočnika. Na pomorski vojni akademiji je Friderik Juvančič imenovan za rednega profesorja v 4. skupini I. kategorije za uradnike v I. skupini III. kategorije pa so imenovani: Anton Žitnik, Dragotin Regvar, Josip Ravnikar in Fran Anžič.

* **Izpremembe v državni službi.** Inženjerski pripravnik Valentin Určin v gradbenem ministrstvu je imenovan za inženjerja v 8. skupini I. kategorije. Premeščena sta davkarja Franc Trepel v Celju in Tomaž Veržek v Smarju pri elšah, oba k davčni upravi v Suštanju. Višji pisarniški oficijal Ivan Kolina pri okrajnem sodišču v Radovljici je trajno upokojen.

* **Izpit za rezervnega podporočnika v rezervni oficirski šoli v Sarajevu** je napravil narednik dijak Josko Uran iz Ptujске gore.

* **Sprejem v naše državljanstvo.** V naše državljanstvo je sprejel Artur Serinc, zobotehnik v Mariboru, skupno z ženo Margaret in maletnimi otroci.

* **Poroka.** Poročila sta se v Ljubljani na binkoštno nedeljo g. Pavel Rabič, poštni uradnik v Laškem, in gđ. Marta Burgerjeva poštna uradnica iz Ptuj. Čestitamo!

* **Prvi so je odzval pozivu za pomoč pogorelcem francoski konzul v Ljubljani.** Pozivu g. velikega župana na prebivalstvo ljubljanske oblasti za zbiranje prispevkov za pogorelece se je kot prvi odzval g. E. Neuville, francoski konzul v Ljubljani, z darom 500 Din, za kar mu bodi izrečena najtoplejša zahvala.

* **Sedemdesetletnica smrti bana Jelčića.** Prošlo nedeljo je poteklo sedemdeset let od smrti hrvaškega bana grofa Jelčića. Pri tej priliki se je ob Jelčićevem grobu, ki se nahaja v njegovem dvorcu »Novi dvor« v Zapršiču v zagrebški okolici, priredila spominska svečanost, kateri so prisostvovala razna kulturna in nacijska društva iz Zagreba.

* **Porotniki za drugo porotno zasedanje v letošnjem letu.** 3. junija se prične pri dež. sodišču v Ljubljani drugo porotno zasedanje, za katero so izbrani naslednji porotniki: Marolt Pavel, posestnik, Vel. Stanga; Kern Janez, posestnik, Veselovo; Sinkovec Bogomir, drogerist, Kranj; Paternoster Andrej, posestnik, Podgorica; Vreček Ivan, posestnik, Visoko; Sajovec Franc, posestnik, Veselovo; Zalaznik Josip, posestnik, Podsmreka; Zgon Ivan, posestnik in trgovec, Cerknica; Jan Vinko, lesni trgovec, Zg. Gorje; Stražisar Matija, posestnik, Matena; Novak Peter, posestnik in mlinar, Prebečovo; Pristov Janez, posestnik, Selo; Dobrolet Fran, posestnik, Savlje; Plevnik Ignac, posestnik, Tomačevje; Aljančič Janez, posestnik in lesni trgovec, Kovor; Mandelc Blaž, posestnik in mlinar, Milno; Kos Jakob, posestnik, Toplice; Mišič Ivan, puškar, Kranj; Hladnik Josip, poštar v pok., Rakek; Berdajs Leopold, trgovec in gostilničar, Sava; Oblak Martin, posestnik, Vrbljenje; Babnik Alojzij, posestnik, St. Vid; Rozman Jernej, posestnik in trgovec, Britof; Jurca Franc, posestnik, Petkovec; Zaplotnik Alojz, posestnik, Zg. Duplej; Ferjanc Lovro, gostilničar, Strahinj; Klančnik Ivan, posestnik, Sp. Duplej; Pezdri Franc, posestnik, Vnanje Gorice; Fock Makso, tovarnar, Kranj; Maček Jakob, lesni trgovec, Dol. Logatec; Kralj Janez, trgovec in gostilničar, Ziganja vas; Draksler Anton, posestnik, Mavčice; Cuzak Ivan, posestnik, Sardinja vas; Dovč Franc, posestnik, Savlje; Logar Jakob, posestnik, Hotedersica; Jereb Franc, poljedelec, Hraše, kot glavni porotniki ter: Maher Gašper, trgovec; Svetek Franc, posestnik in trgovec; Ahlin Alojzij, posestnik in mesar; Bizjak Davorin, trgovec; Repič Franc, posestnik in sodar; Battelino Danijel, podjetnik; Prepeluh Albin, posestnik in publicist; Železnikar Ivan, trgovec; Baloh Janko, trgovec, vsi v Ljubljani kot nadomestni porotniki.

* **Konjiška podoficirska šola v Nišu** sprejme 1. oktobra letos večje število gozincev iz civila in vojske. Na sprejem v to šolo imajo pravico mladeniči od 17. do končnega 21. leta starosti. Pogoje za sprejem in vse potrebne informacije dobe kandidati pri svojih občinah, orožniških postajah, pri vojnih okrožjih in pri šoli sami.

* **Smrtna kosa.** V Trnavi pri Gomilskem je umrla gospa Antonija Kovč. Blagopojno so položili danes k večnemu počitku. — V Laškem je podlegel težki bolezni 68 letni g. Teodor Dr o l z, nadknjigovodja v pok. Pokopan bo jutri ob 17. na domačem pokopališču Na Mlinšah le primenila gospa Josipina Jančič. Njen pogreb je jutri ob 9. dop. Pokojnim blag spomin, sorodnikom iskreno sožalje!

* **Slovenski krožek na Dun**

Sport

Zadnji sportni dogodki

Naš nogometni sport si je izjeval velik uspeh, ki bo našel odmev ne samo v jugoslovanski sportni javnosti, temveč po vsem svetu. Na tujem terenu v Parizu je naša nogometna reprezentanca porazila francosko s 3:1 (2:0). O tekmi je obširno poročal včerajšnji »Ponedeljek«. Dodatno k temu poročilu objavljamo še naslednje podrobnosti: Tekma sama je bila težka in naporna, in sicer zaradi tega, ker gošijo Francozi docela drug sistem igre. Došli smo naši igrači predvedli kombinacijsko igranje kratkih pasov ter se odlikovali s svojo tehniko, so Francozi skušali doseči uspehe s hitrimi prodori. Naše moštvo se ni dalo motiti po tej eri Francozov. Jugoslovenci so kljub boleznim, da moštvo v gotovih delih ne bo zadovoljilo, predstavljal dobro vigrano celoto. Naravno je, da začetkom ni šlo vse gladko, toda po prvi četrti uri je jugoslovanska reprezentanca predstavljala enajststoro, ki se je zavedala svoje važne naloge.

Napadna vrsta je bila dobra. Desna stran Marjanovič-Hitrec je bila tehnično in taktično boljše, leva pa prodornejša ter je pokazala večjo borbenost. Vsekakor je glavna zasluga desne strani napada, da so naši zmagali. Lehter je bil dober vodja napada. Horvat, o katerem so najbolj dvomili, je bil zelo hiter ter je oddal tudi nekaj dobrih strel. Pavlič je dobro zamenjal blesiranege Gillerja. V krilski vrsti je bil Colnago izvrsten. Čeprav ni docela nadomestoval Premerja, je vendarle s svojo igro zapustil najboljši vtis. Zelo dobra sta bila tudi Arsenijević in Kunst. Naša krilna vrsta je bila aploh boljše od nasprotnikov. Oba branilca sta pokazala zelo dobro igranje. Mihelič je bil skozi na svojem mestu ter je več težkih žog držal v odličnem stilu, tako da mu je publika živahno aklamirala.

Francosko moštvo ni popolnoma zadovoljilo. Najboljši igrači je bil vratar Thepot.

Vsi pariški listi se obširno bavijo z našo zmago ter odkrito priznajo, da je bila zaslužena. Navesti hočemo nekaj izjav pariških listov. »ECHO DE SPORT« pravi, da je jugoslovanska reprezentanca odlično zmagala nad francosko jugoslovenci so od svojega zadnjega bivanja v Parizu izredno napredovali ter pokazali krasno kombinacijsko igranje. Da ne bi bil v francoskem golju Thepot, ki je sam sebe nadkriljeval, bi bil poraz Francozov še večji. List konstatira, da se jugoslovanski nogomet približuje najboljši srednjeevropski klasi. — »L'Auto« pravi, da so jugoslovenci pokazali, da so iz nenečev postali učitelji nogometa. »Pizaro« ugotavlja, da so jugoslovenci igrači delali s Francozi kar so hoteli. Kadar so se pa Francozi približali njihovega gola, so naleteli na nepremagljivega Miheliča. »Journal« podčrtava zaslužen zmago ter izjavlja, da je jugoslovanska reprezentanca tako močna, da se mora meriti z vsakim moštvom na kontinentu.

Sodnik Švicar Rouff je izjavil, da je jugoslovansko moštvo zaslužen zmagalo ter predvedlo igro izrednih fines. Dvojica Marjanovič-Hitrec je brez težko preigrala nasprotnike. Kar ga je pa največ iznenadilo, je najlepši sistem igre, ki ga je dosedaj videl pri srednjeevropskih moštvih. Francozsko moštvo ga je docela razočaralo. Kakor znamo, je sodnik Rouff sodil tudi tekmo Francija - Madžarska, pri kateri so Fran-

cozi porazili svoje nasprotnike s 3:0.

Naši igrači, ki so tako častno zastopali naše barve v inozemstvu, se vmejo v domovino v sredo zvečer. Vsa jugoslovanska javnost jim mora biti hvaležna.

O gostovanju slovenskega prvaka ASK Primorja v Splitu poročamo na drugem mestu. Omeniti hočemo le, da je Primorje izgubilo prvi dan 3:4, drugi dan pa z neverjetno goliferenco 0:12. Rezerva Primorja je v Celovcu proti Avstriji oba dni izgubila 3:4. V Ljubljani je Hermes porazil celjske Atlitike s 3:2 (2:1) in 6:2 (3:1). — Nogometni turnir ob priliki 10-letnice obstoja mariborskega Rapida se ni igral do konca. Maribor je igral neodločeno z Ilirijo 4:4 (1:2), Rapid pa je porazil graški Sturm s 3:2 (0:1). Odločilna tekma med Mariborom, ki ga je žreb spravil v finale, in Rapidom se je odgodila na poznejši čas.

Na binkoštni ponedeljek se je v petič tekla »Jutrova« stafeta. Ker ima Primorje prepoved starta, sta nastopili samo dve stafeti Ilirije. Zmagala je prva stafeta v slabem času 5:15.

Moralna višina sportnega Splita

Preden smo šli v Split, smo imeli že parkrat perfektirano gostovanje s splitskim Hajdukom. Moramo pripomniti, da se ni smoj ponujali mi, ampak, da nas je Hajduk vabil. Toda dvakrat se je Hajduk premislil in že perfektirano gostovanje odpovedal ter sprejel v goste prvič zagrebško Concordijo, drugič FAC-a iz Dunaja.

Za Binkošti smo na ponovne brzjav.e urgence vendarle odšli v Split. Čeprav ni udi pri nas vse, kakor bi bilo z idealnega stališča želeli, smo vendar v Ljubljani navajeni gotovih manir, ki so v Evropi običajne, in tako smo pričakovali, da bomo, če ne z navdušenjem sprejeti, pa vsaj deležni tiste primitivne pozornosti, ki je ne opustijo niti divja plemena napram svojim gostom.

Kar pa je naša delegacija morala doživeti v »sportnem Splitu«, se menda še ni dogodilo nobenemu gostujočemu moštvo na našem kontinentu. Prvi dan je naše moštvo nastopilo po sedemnajsturni naporni vožnji, ne da bi imelo prilike in časa, da se vsaj za silo odpočije. Doseglo je v takih okoliščinah nad vse časten rezultat 3:4.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati obnem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. St. ček. rač. pri Pošti, hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službe dobi

Žagarija
dobro izurjenega sprejemnega takoj na samico z zadostno vodno močjo in neprekinjenim obrotom. Plaša po dogovoru. Rovan Martin, St. Jurij, Radetice-Zidani most, 13382

Mesarski pomoč.
dobro izurjenega sprejemnega takoj na samico z zadostno vodno močjo in neprekinjenim obrotom. Plaša po dogovoru. Rovan Martin, St. Jurij, Radetice-Zidani most, 13382

Trg. pomočnika
agilnega, sprejemnega prodajalca, zmožnega slovenski in nemški, sprejemne galanterijske trgovine. Natančne poudariti s sliko na ogl. odd. »Jutra« pod »Galanterija«, 13367

Brivskega pomoč.
sprejemne brivski salon Mr. kič, Maribor, Cankarjeva ul. št. 1, 13354

Brivskega pomočnika
dobrega delavca sprejemnega Vreča Marko, Polzeja, Sav. dolina, 13331

Kuharico
popolnoma zanesljivo in ne nad 40 let staro sprejemno s 15. junijem ali 15. julijem v Maribor. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«, 13327

Izolatorka
za hladilnice sprejemne takoj. Prošilci, kateri so v tej stroki že delali, naj pošljejo svoje poudarjene zahtevke plače na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Izolacije«, 13390

Trg. pomočnika
mešane stroke, pridnega in poslušnega sprejemne Franc Betine, Trbovlje 1, 13183

Valenca
a hrano in stanovanjem v hiši, v trgovini z unijem sprejemne Anton Mark n., Kolodvorska št. 41, 13148

Šivilsko učenko
sprejemne Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«, 13457

Služkinjo
s gospodinjstvom in izjem. Dunajska cesta 31, I, 13488

Prodajalko
za moko sprejemne. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«, 13184

Hlapca h konjem
sprejemne. Fran Juvan, Valjevi mlin, Gameljne pri Ljubljani, 13485

Plačilno natakarico
z večletno prakso za boljše gostilno v Ljubljani. Nastop s 1. junijem. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Natakarice«, 13439

2 učenca
za sobo in orkestralstvo in orkestralstvo sprejemne z vsjo okrobo. Franc Ambrožič, Maribor, Grajska 2, 13483

Dekle
za kuhinjo, voščje nem. kme. sprejemne. Mesečna plača 300 Din. vsakega polneta oblika in obnove. Nastop 1. junija. Poudariti na M. Zwilling grad Zelenina pri Zagrebu, 13308

Cevljar, pomočnika
sprejemne za boljše delo, sprejemne. Specialno mora znati delati s »Kondor-Ampulzmašine«. Pri mene prijave J. Postić, Karlovac, 13379

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

Med tem so spravili avtomobil v kovačnico. Mirno je stal v svojem kotu. Le škoda, da mu ni bilo usojeno dolgo mirovanje! Gospod Kozamurnik in kovač sta bila mislila na vse drugo, samo na nekaj ne...

Klepar, pomočnik

amostojen, več delavec, se sprejme. Justina, Klepar, Tržaška cesta 36, Ljubljana-Viž, 13352

Krepkega učenca
e primerno sodelo izobražbo sprejemne s 1. junijem v trgovini z mesnim blagom v Ljubljani. Predstaviti se med 1-2 uro popoldne. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«, 13305

Blagajničarko
veščo knjigovodstva, sprejemne v trgovini z mesnim blagom v prijaznem mestu. Ponudbe s prošnjo sprejema in navedbo etarosti in službe in oglasni oddelku »Jutra« pod »Zmožnosti in pridnosti«, 13494

Michel Zévaco:

129

V krempljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

»Že spet ne ve! Ali mi presedaš! Spravi se, tak spravi se izpred mojih oči!«

Ta nepričakovani izbruh togote ga je osupil. Kaj ji je bilo, za Boga? Kaj ji je bil storil?

Ker se v svojem strmenju ni gnil, je vzdignila drobno peščico, pahnila ga od sebe in jela tolči po njem:

»Spravi se! Spravi se!«

Chico si je naposled vendarle dal dopovedati. Sklonil je glavo in ponižno odšel.

Da se je čez minuto vrnil, bi bil lahko videl dve solzi, dva svetla bisera, ki sta se počasi trkljala po rožnatih ličkih njegove madone, ko je vsa žalostna ležala v svojem naslanjaču...

II.

Favsta in Torero.

Med tem, ko se je Pardaillan krepčal z zasluženim spanjem, je bil Torero pri lepi Giraldis, svoji zaročenki.

Don Cesar je neprestano izpraševal devojko, češ, kaj ji je povedala zagonezna princesa o njegovem rodu in njegovih ljudeh, ki je trdila, da jih pozna. Na žalost je bila Giralda s svojimi odgovori kmalu pri kraju in Torero je trepetaje od nestrpnosti čakal primer-

ne ure, da bi stopil pred neznanko, zakaj sklenil je bil, da se pomeni z njo iz oči v oči.

Okoli devetih zjutraj si je opasal meč, zabičil Giraldis, naj se ne gane iz gostilne, in odšel.

Na hodniku prvega nadstropja je pred Pardaillanovimi vrati nehote obstal in iztegnil roko proti kljuki, da bi stopil v sobo. Toda zmajal je z glavo.

»Ne,« je zamrmral, »zločin bi storil, če bi ga zbudil zaradi take malenkosti. Naj spi, saj je potreben; čeprav ni veliko povedal, vendar slutim, da je moral prebiti strašno noč.«

Tako misleč je krenil v kuhinjo in stopil k Juani.

»Senjorita,« ji je dejal z resnim naklonom, »ali vas smem prositi, da bi nekaj časa pazili na mojo zaročenko? Veliko mi je do tega, da ne bi nihče slutil njene navzočnosti v tej hiši.«

Juana, vsa srečna, ker jo je bil nazval senjorito, je odvrnila s svojim najlepšim nasmeškom:

»Ne skrbite, senjor Cesar. Takoj pojdem k njej in jo povabim, naj ostane pri meni, dokler se ne vrnete.«

»Hvala vam tisočkrat, senjorita! Bodite tudi tako dobri in obvestite gospoda viteza de Pardaillana, kakor hitro se zbudi, da sem moral oditi po nekem opravku, ki ne trpi odloga. Nadejam se, da se vrnem čez uro, najdelj čez dve.«

»Obvestim ga.«

Torero se je priklonil deklici, kakor da je imenitna dama, in pomirjen odšel.

Z naglimi koraki je krenil proti hiši med cipresami, nadejaje se, da najde tamkaj princeso, če ne, pa vsaj kakega služabnika, ki bi mu povedal, kod naj je išče.

Za tisto dopoldne je bil, kakor vsako nedeljo, napovedan slo-

vesni sežig nejevernikov. Praznično oblečene množice so trumoma drle proti trgu Sv. Frančiška, zakaj slehernemu verniku, ki se je udeleževal takih prireditev, so bili obljubljeni veliki odpustki.

Mnogi izmed pobožnih radovednežev so spoznali dona Cesarja, ko so šli mimo njega, in so ga z občudujočim šepetom kazali svojim spremljevalcem:

»Torero! El Torero!«

Nekateri so ga spoštljivo pozdravljali. Raztreseno je vračal pozdrave in nasmeške ter naglo nadaljeval svojo pot.

Naposled je zavil v hišo med cipresami in obstal v veži — v tisti, ki si je snoči ni utegnil ogledati, ko je iskal Giralde in Pardaillana.

Četvorica lakejev v zlato izvezenih oblekah je stala nalik kipom ob znožju stopnic ter ga z nekakšno predrzno ponižnostjo merila od glave do nog.

Torero se jih ni ustrašil; samozavestno in neprisiljeno je velel prvemu izmed njih, naj stopi vprašat gospo, če blagovoli sprejeti dona Cesarja, kastiljskega plemiča.

Lakej je brez naglice spoštljivo odgovoril:

»Njene svetlosti princeze Favste v tem trenutku ni v tej letni hiši. Zato tudi ne more sprejeti senjorja dona Cesarja.«

»Dobro,« je pomislil Torero, »njeni svetlosti je po tem takem ime Favsta. Tudi to je nekaj.«

»Govoriti moram s princezo Favsto o neki velevažni in neodložljivi zadevi,« je rekel na glas. »Povejte mi, kje jo lahko najdem.«

Lakej je pomislil.

»Senjor don Cesar naj izvoli stopiti z menoj h gospodu dvorniku, ki morda lahko ustreže njegovi želji.«

Originalna
Jugobanat-patent-moka
ni po ceni zato pa sta kruh
in pecivo iz nje nenadkriljiva.

Umrla nam je po dolgem in mukopolnem trpljenju naša dobra
in pridna mati

Privilegirana

agrarna banka d. d.

Temeljna začetna glavnica 300,000.000.-- Dinarjev

Poziv na vpis delnic privilegirane agrarne banke d. d.

Nepovoljne gospodarske razmere, v katerih živi, dela in proizvaja večina naših poljedelcev, so se zadnji čas zelo poslabšale. Suša, ki je bila pri nas zaporedoma tri leta, je težko zadela naš največji stan poljedelca in še bolj otežkočila pogoje za njegov gospodarski na predek. Slabe žetve so prisilile kmeta, da se je zadolžil, često za velike nevezdržne obresti. Poleg tega so nepravilna tekma naših poljedelskih proizvodov s tujo konkurenco na zunanjih trgih in ojačana carinska zaščita, s katero mnoge države zavarujejo svojo poljedelsko proizvodnjo, povzročile padec cenam naših kmetijskih pridelkov.

Treba je brez odlašanja in takoj napraviti konec temu neznoznemu stanju s tem, da se poljedelcu odločno priskoči na pomoč v interesu njega samega, kakor tudi v interesu splošne gospodarske koristi ostalih narodnih slojev.

Kraljeva vlada, ki je skrbno proučevala vprašanje, kako bi se pomagalo kmetu, ki ječi pod tako težkimi razmerami, se je odločila, da takoj pristopi ustanovitvi posebne denarne ustanove, da more preskrbeti kmeta s cenenimi kratko in dolgoročnimi posojili. Radi tega se je z zakonom od 16. aprila t. l. ustanovila **PRIVILEGIRANA AGRARNA BANKA D. D.**, ki naj izpolnjuje in vrši gornjo nalogo.

Privilegirana Agrarna Banka s sedežem v Beogradu je delniška družba, ki bo ustanavljala svoje podružnice in ekspoziture tudi v drugih mestih naše države, kjerkoli bo to zahtevala poslovna potreba.

Začetna glavnica banke znaša 300,000.000.— dinarjev, razdeljena na 600.000 delnic, ki se glase na ime, vsaka po 500.— dinarjev. Bančna glavnica se more povečati do ene milijarde dinarjev. Država prispeva pri prvem vpisu delnic s 120,000.000.— dinarjev, državna razredna loterija v začetku z 20,000.000.— dinarjev. Poleg tega je velik del vpisa zagotovljen od državne hipotekarne banke, narodne banke in poštne hranilnice.

Vodstvo Privilegirane Agrarne Banke bo v rokah upravnega odbora, ki sestoji iz 15 članov. Predsednik upravnega odbora je postavljen s kraljevim ukazom, sedem članov postavlja predsednik ministrskega sveta na predlog poljedelskega ministra, ostalih sedem članov voli zbor delničarjev.

Banka bo dajala kratko in dolgoročno posojila **izključno poljedelcem, poljedelskim, zadružnim, kreditnim, proizvajalnim ustanovam, podpornim zakladom in sličnim ustanovam.** Posojila bodo dana na podlagi obveznic, menic, ki zapadejo najdalje do enega leta, na podlagi zastave poljedelskih proizvodov in na tekoči račun. Dolgoročno posojila bo dajala banka na zastavo nepremičnin. Banka bo denarno pomagala zadružnim organizacijam, da se zgrade skladišča za poljedelske proizvode in za organizirano skupno prodajo poljedelskih proizvodov. Banka bo **prejemala hranilne vloge, za katere jamči država.** Izdajala bo tudi založnice na podlagi posojila na nepremičnine.

Z ozirom na določbe zakona o ureditvi banke uživa ona velike predprave:

Državne ustanove **bodo sprejemale delnice agrarne banke kot kavcijo**, narodna banka, državna hipotekarna banka in poštna hranilnica jih bodo pa **prejemale y zastavo (lombard).**

Banka je **oprostena vseh državnih in samoupravnih davkov in doklad.**

Država **jamči za izplačilo hranilnih vlog, kakor tudi za založnice in bančne obveznice.**

Država **jamči za izplačilo dividende do 6% na delnico.** Preko te najmanjše dividende, ki je zakonito zagotovljena, imajo delničarji pravico tudi na superdividendo v razmerju z višino čistega bančnega dobička.

Privilegirana Agrarna Banka bo imela **vse pravice, katere uživa državna hipotekarna banka v pogledu izvršilnega postopanja.**

Na skupščini delničarjev ima vsakih 10 delnic en glas.

— — — — —

Pozivajo se vsi pridobitni krogi, gospodarske ustanove, poljedelske zadruge ter njihove zadružne zveze, ustanove in denarni zavodi, banke, zavarovalna društva in vsi državljani, katerim je napredek našega kmeta in naše zemlje na srcu, da z vpisom delnic Privilegirane Agrarne Banke prispevajo k ustvarjanju čim čvrstejšega temelja te koristne ustanove. Z vpisovanjem delnic Privilegirane Agrarne Banke ne vrše oni samo dolžnosti vestnega državljana s tem, da stavljajo na razpolago svoja sredstva poljedelstvu, ki je najvažnejša in temeljna panoga našega narodnega gospodarstva, nego vlagajo svoj denar plodonosno v sigurni prvovrstni vrednostni papir z zagotovljeno dividendo. Denarnim zavodom in bankam je zakonito dovoljeno, da delnice Privilegirane Agrarne Banke vpišejo za svoje rezervne fondе.

Pri vpisu je treba položiti **125.— dinarjev, to je 25% nominalnega iznosa delnice brez kakih stroškov**, a ostanek je treba plačati v treh enakih obrokih, po pozivu upravnega odbora, najdalje do 31. marca 1930.

Vpis delnic se vrši od 22. maja do 22. junija zaključno pri sledečih ustanovah:

Državna hipotekarna banka
Narodna banka
Poštna hranilnica

s svojimi podružnicami,

Zadružne Zveze,

Oblastne Zadruge osnovane po Zakonu o Poljedelskem Kreditu

IN SLEDEČE BANKE:

V SRBIJI:

BEOGRAD: Beogradska Zadruga
Zanatska Banka Kraljevine SHS.
Gen. Banka za Trgovinu i Industr.
Izvozna Banka
Jadransko Podunavska Banka
Opšte Jugoslav. Bankarsko Društvo
Srpsko Amerikanska Banka
Tehnička Banka
Činovnička Banka
Francosko Srpska Banka
Jugoslovenska Udružena Banka
ALEKSINAC, Aleksinačka Štedionica
ARANDJELOVAC, Sumadijska Kreditna Banka
VALJEVO, Valjevska Štedionica
VELES, Veleška Banka
VEL. GRADIŠTE, Gradj. Štedionica
VRANJE, Vranjska Kreditna Banka
VUCITRN, Vučitrnska Kredit. Banka
GILJANE, Giljanska Privredna Banka
GOR. MILANOVAC, Rudnička Banka
GRUŽA, Gružanska Banka
ZABAR, Moravska Štedionica
ZAJEČAR, Zaječarska Zadruga
JAGODINA, Jagodinska Štedionica
KNJAŽEVAC, Knjaževačka Štedionica
KOSOVSKA MITROVICA, Kosovska Banka
KRAGUJEVAC, Kragujevačka Sumadijska